

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 29 november 2022
(OR. en)

15365/22

SPORT 51
ENV 1217
SOC 657
SUSTDEV 208
CLIMA 633
COH 114

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

Betreft: Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over duurzame en toegankelijke sportinfrastructuur

Voor de delegaties gaan hierbij de bovengenoemde conclusies, die de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport tijdens zijn zitting van 28-29 november 2022 heeft aangenomen.

Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over duurzame en toegankelijke sportinfrastructuur

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE EN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE LIDSTATEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

HERINNEREND AAN HET VOLGENDE:

1. Het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap van december 2006 bevordert maatregelen om personen met een handicap de mogelijkheid te bieden op gelijke voet met anderen deel te nemen aan sportactiviteiten en verzoekt de staten die partij zijn passende maatregelen te nemen om in die mogelijkheid te voorzien.
2. In haar Witboek Sport van juli 2007 roept de Europese Commissie op om het potentieel van sport voor sociale inclusie, integratie en gelijke kansen aan te boren en verzoekt zij de lidstaten en sportorganisaties de sportinfrastructuur aan te passen aan mensen met een handicap.
3. In de conclusies van de Raad van juni 2018 over het bevorderen van de gemeenschappelijke waarden van de EU door middel van sport staat: "Alle mensen moeten vrij zijn aan sport te doen en zich deel van de samenleving te voelen, en verschillende sportgerelateerde sectoren kunnen doen wat binnen hun bereik ligt om integratie te bevorderen en gelijke kansen te bieden om sport te beoefenen en discriminatie en sociale uitsluiting te voorkomen."
4. In de belangrijkste bevindingen van het verslag van december 2018 aan de Europese Commissie "Mapping on Access to Sport for People with Disabilities" worden een goede persoonlijke gezondheid, individuele ontwikkeling en sociaal welzijn genoemd als gunstige effecten van sportparticipatie voor mensen met een handicap.

5. In de conclusies van de Raad van juni 2019 over de toegang tot sport voor personen met een handicap wordt benadrukt dat personen met een handicap een groter risico lopen sociaal-economische nadelen te ondervinden en wordt de lidstaten verzocht "maatregelen te treffen om personen met en zonder handicap toegang te verlenen tot sportinfrastructuur, onder meer voor het bijwonen van sportevenementen en voor het oefenen en beoefenen van sporten".
6. In haar verslag over het SHARE-initiatief van februari 2020 "Contribution of sport to regional development through Cohesion Policy 2021-2027" legt de Europese Commissie de nadruk op de hoogwaardige infrastructurele en ruimtelijke ontwikkeling van sportinfrastructuur als hefboom voor stadsvernieuwing, werkgelegenheidsmultiplicatie en sociale inclusie.
7. De resolutie van de Raad van december 2020 over het werkplan van de Europese Unie voor sport voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2024 bevat als leidende doelstelling de bewustmaking dat sport substantieel kan bedragen tot Europa's sociaal en ecologisch duurzame groei.
8. In zijn conclusies van juni 2021 over sportinnovatie erkent de Raad dat innovatieve sportinfrastructuur, en de processen voor bouw en onderhoud daarvan, onder meer een betere en veiligere omgeving voor sportbeoefening en lichaamsbeweging kunnen bieden en tevens duurzamer, milieuvriendelijker, toegankelijker en energie-efficiënter kunnen zijn.
9. In het herziene Europees Handvest voor de sport van de Raad van Europa van oktober 2021 wordt gepleit voor economisch, sociaal en ecologisch duurzaam gedrag en voor verantwoorde sportactiviteiten binnens- en buitenshuis. Eigenaren van sportinfrastructuur worden opgeroepen proactief op te treden om de effecten en gevolgen van hun voorzieningen in kaart te brengen, mogelijke natuurschade te voorkomen en, waar nodig, tegen- en beschermingsmaatregelen tegen dergelijke risico's te nemen.

10. In de conclusies van de Raad van december 2021 over lichaamsbeweging het hele leven lang wordt benadrukt dat "kansarme groepen"¹ in alle leeftijdscategorieën vaak onvoldoende aan lichaamsbeweging [doen] als gevolg van minder kansen en beperkte toegang".
11. In de conclusies van de Raad van april 2022 over "sport en lichaamsbeweging als veelbelovende hefboomen voor gedragsverandering ten behoeve van duurzame ontwikkeling" wordt gewezen op het belang "de negatieve gevolgen van alle soorten sportactiviteiten voor de biodiversiteit, het milieu en de dynamiek van voortschrijdende klimaatverandering tot een minimum te beperken" en op de noodzaak ervoor te zorgen "dat de sportsector bijdraagt aan de klimaat- en milieudoelstellingen van de Europese Unie die zijn opgenomen in de Europese Green Deal".

ZICH BEWUST VAN HET VOLGENDE:

12. Sportinfrastructuur, als plaats voor sportbeoefening en lichaamsbeweging, kan op verschillende vlakken bijdragen tot de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen (SDG's) van de VN². Het gaat onder meer om doelen inzake ecologische, sociale en economische duurzaamheid.
13. Sport en sportinfrastructuur hebben gevolgen voor de klimaatverandering en ondervinden zelf ook invloed van de klimaatverandering. De gevolgen van de klimaatverandering kunnen leiden tot schade aan gebouwen en andere sportinfrastructuur als gevolg van verschijnselen als hevige stormen of overstromingen, schade aan speelvelden als gevolg van extreme weersomstandigheden, kusterosie of een gebrek aan sneeuw als gevolg van stijgende temperaturen door de opwarming van de aarde. Dit leidt tot een afname van het aantal locaties voor sportbeoefening³ en tot een verminderde beschikbaarheid van de resterende sportinfrastructuur.

¹ Definitie volgens het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE): "groepen personen die een hoger risico op armoede, sociale uitsluiting, discriminatie en geweld lopen dan de algemene bevolking, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, etnische minderheden, migranten, mensen met een handicap, alleenstaande ouderen en kinderen".

² Verenigde Naties, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (A/RES/70/1).

³ VN-kader *Sports for Climate Action*, 2018.

14. De bouw, de renovatie, het onderhoud en het gebruik van sportinfrastructuur hebben ook schadelijke gevolgen voor het milieu en het klimaat, aangezien zij gedurende de gehele levenscyclus direct of indirect broeikasgasemissies veroorzaken⁴. De algemene duurzaamheid van sportinfrastructuur kan het meest worden beïnvloed door planning⁵.
15. Het planningsproces voor duurzame en toegankelijke sportinfrastructuur, of het nu gaat om de bouw van nieuwe infrastructuur, de renovatie van bestaande infrastructuur of de exploitatie en het onderhoud daarvan, moet in de eerste plaats gericht zijn op manieren om de capaciteit en energie-efficiëntie ervan te maximaliseren, met inbegrip van het concept van "actief ontwerp"⁶, onbelemmerde toegang en het hergebruik of de recycling van materialen en apparatuur. Multifunctionele infrastructuur die het hele jaar door wordt gebruikt, met name buitensportinfrastructuur, de herontwikkeling van brownfieldterreinen en de herbestemming van bestaande niet-sportieve infrastructuur als sportinfrastructuur, verdienen de voorkeur.
16. Aangezien momenteel slechts 12 % van de in de bouw gebruikte materialen in de EU wordt gerecycled⁷, moet het hergebruik van materialen worden ondersteund. Aangezien sportinfrastructuur een grootverbruiker van energie en andere hulpbronnen is, draagt de invoering van moderne, uiterst energie-efficiënte oplossingen voor sportinfrastructuur bij tot het behoud van hulpbronnen, met besparingen als potentieel positief neveneffect.
17. De huidige energiecrisis, naar aanleiding van onder meer de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, brengt aanzienlijke, ernstige uitdagingen met zich mee voor de sportinfrastructuur. Stijgende energieprijzen brengen de werking van sportinfrastructuur en de mogelijkheden en omstandigheden voor sportbeoefening en lichaamsbeweging in gevaar. Dit onderstreept ook het belang van duurzame, energie-efficiënte oplossingen en praktijken met betrekking tot sportinfrastructuur.

⁴ Met name de bouw, de exploitatie, het onderhoud en de sloop van infrastructuur.

⁵ Bundesinstitut für Sportwissenschaften (BISp), *Guidelines for Sustainable Sports Facility Construction; Criteria for the Construction of Sustainable Sports Halls*, 2021.

⁶ In deze conclusies van de Raad wordt onder "actief ontwerp" verstaan: een reeks bouw- en planningsbeginselen die aanmoedigen tot lichaamsbeweging.

⁷ Eurostat, 39/2019, *Record recycling rate and use of recycling materials in the EU*.

18. Gezien de kosten van de bouw en renovatie van sportinfrastructuur kan financiering uit meerdere bronnen de modernisering ervan ondersteunen, met name op het gebied van milieuduurzaamheid en de bescherming van hulpbronnen. Middelen die beschikbaar zijn via EU-programma's, met name het EFRO, het ESF+ en de herstel- en veerkrachtfaciliteit, kunnen bijdragen aan de bouw of renovatie van sportinfrastructuur en tegelijkertijd hun doelstellingen in het kader van een "groener, koolstofarm Europa" verwezenlijken.
19. Het is van cruciaal belang dat sportinfrastructuur toegankelijk is om gelijke en inclusieve toegang tot lichaamsbeweging te waarborgen. Lichaamsbeweging en sport kunnen personen, gemeenschappen en de samenleving in het algemeen tal van voordelen opleveren door bij te dragen tot de fysieke geletterdheid, het welzijn en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van deelnemers en hun vermogen om sociale vaardigheden te ontwikkelen, en door de rol van mensen in de samenleving te verbeteren. Lichaamsbeweging en sport leveren niet alleen voordelen op voor individuele personen, maar ook voor de samenleving als geheel⁸.
20. Niet-discriminerende toegang tot sportinfrastructuur en de beoefening van lichaamsbeweging en sport is een grondrecht, ongeacht handicap, leeftijd, etniciteit, geslacht, seksuele gerichtheid, taal, godsdienst, politieke of andere mening, nationale of sociale afkomst, vermogen of enige andere basis.
21. De beschikbaarheid van toegankelijke sportinfrastructuur kan bijdragen tot de ontwikkeling van gehandicapten sport op lokaal, nationaal en internationaal niveau.

⁸ Unesco, Internationaal Handvest voor lichamelijke opvoeding, lichaamsbeweging en sport (SHS/2015/PI/H/14 REV, 2015).

22. Soms hebben sporters, coaches, fans en andere personen zonder hulp van een derde partij slechts beperkt toegang tot sportinfrastructuur. Dit moet worden aangepakt met relevante beleidsmaatregelen en criteria: toegankelijkheidsbeleid en -criteria moeten worden uitgewerkt door stakeholders die bij het proces betrokken zijn, zoals lokale, regionale en nationale overheden, de sportwereld en personen met een handicap en de organisaties die hen vertegenwoordigen, om ervoor te zorgen dat alle personen met een handicap gelijke kansen krijgen en gelijke toegang hebben tot de samenleving en de economie⁹.
23. Wat toegankelijkheid betreft, speelt de locatie van sportinfrastructuur een cruciale rol. Een gebrek aan sportinfrastructuur en informatie over de sportmogelijkheden vormt een belemmering voor sportbeoefening¹⁰. Mensen in bepaalde plattelands-, eiland- of afgelegen gebieden, zoals de ultraperifere gebieden van de EU, krijgen mogelijk minder kansen om sport te beoefenen omdat zij slechts over beperkte sportinfrastructuur beschikken. Dit kan ook het geval zijn in uiterst dichtbevolkte stedelijke gebieden met wachtlijsten en onvoldoende capaciteit van de sportinfrastructuur wegens een gebrek aan ruimte voor nieuwe infrastructuur. De plaatsing moet worden gepland op basis van de behoeften en de vraag van de samenleving, de geschiktheid van een locatie en de bereikbaarheid met het openbaar vervoer of actieve vormen van mobiliteit (zoals lopen of fietsen), wat positief kan bijdragen tot de gezondheid en het milieu.

⁹ Europese Commissie, Strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030, 2021.

¹⁰ Europese Commissie, directoraat-generaal Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur, *Mapping of innovative practices in the EU to promote sport outside of traditional structures*. Eindverslag voor de Europese Commissie, Publicatiebureau, 2021.

WIJST MET NADRUK OP HET VOLGENDE:

24. Met het oog op de ambitieuze doelstellingen van de Europese Green Deal en de SDG's van de VN moet ervoor worden gezorgd dat sport- en sportinfrastructuur bijdragen tot sociale, economische en ecologische duurzaamheid, sociale interactie en inclusie. Om deze doelstellingen te bereiken, moet er sectoroverschrijdend worden samengewerkt en worden overlegd met relevante belanghebbenden, zoals personen met een handicap, via organisaties die hen vertegenwoordigen, en moeten alle relevante belanghebbenden gezamenlijk optreden en hun verantwoordelijkheid opnemen bij het plannen, bouwen, renoveren, onderhouden en gebruiken van sportinfrastructuur.
25. Een belangrijke doelstelling bij het verbeteren van de duurzaamheid van sportinfrastructuur is het verminderen van de negatieve gevolgen voor het milieu en de biodiversiteit in alle stadia van de levenscyclus ervan en het aanpassen van de locaties van sportinfrastructuur aan klimaatbedreigingen.
26. Aangezien de sportinfrastructuur gemoderniseerd moet worden en er behoefte is aan duurzame, energie-efficiënte en koolstofarme oplossingen en toegankelijkheidsmaatregelen, moeten financieringsbronnen voor de bouw en renovatie van duurzame sportinfrastructuur in kaart worden gebracht. De bevordering van de voordelen van duurzame oplossingen kan motivatie en dynamiek voor verandering teweegbrengen; deze voordelen worden vaak benadrukt tijdens de organisatie van grote sportevenementen. Financiering uit meerdere bronnen, waaronder bestaande EU-fondsen, kan een doeltreffende manier zijn om aan deze doelstellingen bij te dragen.

27. Het waarborgen van toegang tot sportinfrastructuur is van essentieel belang voor de inclusie van personen met een handicap en met verschillende achtergronden, etniciteiten, genders, personen met een andere seksuele gerichtheid, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of sociale afkomst, en kan ook een gemeenschapsgevoel creëren.
28. De toegang tot sportinfrastructuur en deelname aan sport- en lichaamsbeweging moet onbelemmerd zijn, met name voor personen met een handicap of andere kansarme groepen, zodat zoveel mogelijk personen de voordelen van sport kunnen genieten.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN OM OP HET PASSENDE NIVEAU:

29. gelijke toegang tot duurzame, esthetische en inclusieve sportinfrastructuur voor alle burgers te ondersteunen ten dienste van sportactiviteiten, gemeenschappen en de samenleving, zoals vermeld in de kernwaarden van het Nieuw Europees Bauhaus-initiatief van de Commissie¹¹;
30. te overwegen beleidskaders, richtsnoeren, routekaarten en stimulansen uit te werken om ervoor te zorgen dat particuliere en openbare sportinfrastructuur duurzamer en voor iedereen toegankelijker wordt;
31. parameters¹² voor adequate fysieke en zintuiglijke toegankelijkheid van sportinfrastructuur op te nemen in het beleid teneinde sportinfrastructuur te ontwerpen die burgers met specifieke fysieke toegankelijkheidseisen onbelemmerde toegang tot sport biedt;
32. te overwegen om systemen van milieucriteria uit te werken om het effect van het klimaat op de sportinfrastructuur gedurende de levenscyclus ervan te monitoren, waarbij rekening wordt gehouden met de omvang van elk onderdeel van de sportinfrastructuur;

¹¹ Europese Commissie, Nieuw Europees Bauhaus (COM(2021) 573 final).

¹² Zoals de parameters die worden genoemd in de toegankelijkheidsgids van het Internationaal Paralympisch Comité.

33. ernaar te streven milieu- en toegankelijkheidscriteria op te nemen als positieve criteria voor de toegang tot overheidsfinanciering voor de planning, bouw en renovatie van sportinfrastructuur, en maatregelen voor energie-efficiënte oplossingen en het gebruik en hergebruik van bestaande infrastructuur, hulpbronnen en oplossingen voor de circulaire economie te ondersteunen om het gebruik van nieuwe materialen te beperken en de recycling ervan in de economie op te drijven;
34. de samenwerking tussen relevante stakeholders in de sport en overheidsinstanties, met inbegrip van de beheersautoriteiten van gedecentraliseerde EU-fondsen, te bevorderen om de bouw en renovatie van sportinfrastructuur te ondersteunen en mogelijkheden tot cofinanciering te onderzoeken;
35. bij te dragen tot het in kaart brengen van sportinfrastructuur, met name door de ontwikkeling en het gebruik van databanken met statistieken over sportinfrastructuur (bijvoorbeeld via een onlineplatform) te ondersteunen en paspoorten voor sportinfrastructuur te ontwikkelen om informatie te verzamelen over de bestaande sportinfrastructuur in de lidstaten en de kenmerken daarvan om de planning en locatie van sportinfrastructuur te ondersteunen en het gebruik ervan te maximaliseren;
36. bij te dragen aan regelingen voor crisisbeheersing in sportinfrastructuur om zodoende operationele beperkingen als gevolg van onverwachte gebeurtenissen zoals de COVID-19-pandemie, natuurrampen of energiecrises te voorkomen, alsmede aan de uitvoering van richtsnoeren voor veiligheid en beveiliging ter bescherming van alle gebruikers en bezoekers van sportinfrastructuur;
37. het in kaart brengen en wegnemen van belemmeringen voor de toegang tot sportinfrastructuur te ondersteunen, niet-discriminerende toegang voor iedereen bevorderen, ongeacht handicap, leeftijd, etniciteit, geslacht, seksuele gerichtheid, taal, godsdienst, politieke of andere mening of nationale of sociale afkomst, en beste praktijken op het gebied van duurzame maatregelen met andere lidstaten te delen.

VERZOEKEN DE EUROPESE COMMISSIE:

38. het delen van kennis en beste praktijken te bevorderen, nieuwe aspecten van traditionele planning te onderzoeken, zoals transformatie en hergebruik van brownfields en bestaande gebouwen in sportinfrastructuur, innovatieonderzoek te bevorderen ter ondersteuning van de uitvoering van duurzame oplossingen gedurende de hele levenscyclus van sportinfrastructuur via het Erasmus+-programma, en bestaande initiatieven zoals de deskundigengroep groene sport of het SHARE-initiatief verder te steunen;
39. de uitwisseling van beste praktijken te ondersteunen en initiatieven te bevorderen die gericht zijn op inclusie en gelijke kansen bij de toegang tot sportinfrastructuur;
40. het verkennen van de mogelijkheden voor het aanwenden van EU-financiering voor duurzame sportinfrastructuur te vergemakkelijken en de lidstaten en relevante stakeholders regelmatig te informeren over potentiële financieringsmogelijkheden van de EU voor duurzame sportinfrastructuur om de bouw en renovatie ervan te vergemakkelijken en de toegankelijkheid ervan te verbeteren;
41. in haar initiatieven en voorstellen rekening te houden met de werkzaamheden van de Raad van Europa met betrekking tot de ontwikkeling van sportdatabanken en -registers in de lidstaten met andere relevante actoren door beste praktijken en kennis uit te wisselen en gegevens te delen, waaronder gegevens over milieueffecten, gebruik, omvang en toegankelijkheid, onder meer in het kader van de deskundigengroep groene sport;
42. rekening te houden met gelijke toegankelijkheid van sportinfrastructuur overeenkomstig de artikelen 9 en 30 van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (CRPD)¹³ en de SDG's van de VN.

¹³ Verenigde Naties, *Department of Economic and Social Affairs Disability*, Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, 2006.

ROEPEN DE SPORTWERELD EN ANDERE BETROKKEN PARTIJEN OP:

43. aandacht te schenken aan duurzaamheidscriteria¹⁴ — waaronder de verwachte kosten gedurende de hele levenscyclus — voor de bouw, de renovatie, het onderhoud en het gebruik van de verschillende vormen van sportinfrastructuur, alsmede te kijken naar wat de samenleving nodig heeft, wat het milieu vereist, en wat de locaties verlangen;
44. indien mogelijk een milieueffectbeoordeling uit te voeren van de bouw, de renovatie en de exploitatie van sportinfrastructuur;
45. indien mogelijk te overwegen bestaande infrastructuur en hulpbronnen te hergebruiken en circulaire-economieoplossingen toe te passen om het gebruik van nieuwe materialen te beperken en de recycling daarvan in de economie uit te breiden;
46. het potentieel van sportinfrastructuur en de multifunctionele kenmerken daarvan te benutten om het gebruik ervan voor sport te maximaliseren en daarmee ook om lokale gemeenschappen van dienst te zijn;
47. in samenwerking met de overheid de toegankelijkheid van sportinfrastructuur te bevorderen via diverse vervoerswijzen, zoals openbaar vervoer of actieve mobiliteit (bijvoorbeeld lopen of fietsen);
48. werk te maken van duurzame en korte toeleveringsketens, alsook van duurzame criteria in aanbestedingen voor de bouw, de renovatie en het onderhoud van sportinfrastructuur;
49. ervoor te zorgen dat de universele mensen- en de arbeidsrechten van allen die betrokken zijn bij de bouw en renovatie van sportinfrastructuur, worden nageleefd;

¹⁴ "Duurzaamheidscriteria": ecologische kwaliteit, sociaal-culturele en functionele kwaliteit, economische kwaliteit, technische kwaliteit, proceskwaliteit, locatiekwaliteit en sportfunctionele kwaliteit.

50. mensen, andere fauna, en flora en de bodem in de nabijheid van bouwplaatsen van sportinfrastructuur te beschermen;
51. te overwegen systemen voor hulpbronnen- en afvalbeheer in sportinfrastructuur te integreren om zo het verbruik van water, energie en andere hulpbronnen te verminderen, duurzaam en verantwoord verbruik aan te moedigen, en de kosten te verlagen; gebruikers, personeel en bezoekers voor te lichten over het verantwoorde gebruik van sportinfrastructuur om zo de levensduur ervan te verlengen en natuurlijke hulpbronnen te sparen; de voordelen van de uitgevoerde duurzaamheidsmaatregelen en het verband tussen het besparen van hulpbronnen en het verminderen van de impact van sportinfrastructuur op het milieu voor het voetlicht te brengen;
52. bij te dragen aan regelingen voor crisisbeheersing in sportinfrastructuur om zodoende operationele beperkingen als gevolg van onverwachte gebeurtenissen zoals de COVID-19-pandemie, natuurrampen of energiecrites te voorkomen, alsmede aan de uitvoering van richtsnoeren voor veiligheid en beveiliging waarmee de veiligheid van gebruikers en bezoekers van sportinfrastructuur kan worden gewaarborgd;
53. verantwoord te handelen bij het gebruik van sportinfrastructuur en evenementgerelateerde infrastructuur bij het organiseren van sportevenementen binnen en buiten, en wel door verstoringen van het milieu zoveel mogelijk te voorkomen of, als dat niet kan, deze te herstellen;
54. de toegankelijkheid van sportinfrastructuur voor personen met een handicap te vergemakkelijken en de nationale en internationale richtsnoeren en aanbevelingen hiervoor toe te passen;
55. indien passend, actief gebruik te maken van en bij te dragen aan sportdatabanken om gegevens over de kenmerken en locatie van sportinfrastructuur te verzamelen en aan derden te verstrekken.

BRONNEN

Raad van de Europese Unie

- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het bevorderen van de gemeenschappelijke waarden van de EU door middel van sport (2018/C 196/06).
- Conclusies van de Raad van de Europese Unie en de vertegenwoordigers van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de toegang tot sport voor personen met een handicap (2019/C 192/06).
- Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het werkplan van de Europese Unie voor sport (1 januari 2021-30 juni 2024) (2020/C 419/01).
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over lichaamsbeweging het hele leven lang (2021/C 501 I/01).
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over sport en lichaamsbeweging als veelbelovende factoren voor gedragsverandering ten behoeve van duurzame ontwikkeling (2022/C 170/01).

OVERIGE BRONNEN

- Verenigde Naties, *Department of Economic and Social Affairs Disability*, Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VRPH), 2006.
- Witboek Sport van de Europese Commissie (COM (2007) 0391 final).
- Unesco, Internationaal Handvest voor lichamelijke opvoeding, lichaamsbeweging en sport (SHS/2015/PI/H/14 REV, 2015).
- Europese Commissie, Mapping on Access to Sport for People with Disabilities; a report to the European Commission, Publicatiebureau, 2018.
- Verenigde Naties, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (A/RES/70/1).
- Verenigde Naties, *Sports for Climate Action Framework*, 2018.
- Eurostat, 39/2019, *Record recycling rate and use of recycling materials in the EU*, 2019.
- Europese Commissie, *SHARE - Contribution of sport to regional development through Cohesion Policy 2021-2027*, 2020.
- Internationaal Paralympisch Comité, toegankelijkheidsgids, 2020.
- Bundesinstitut für Sportwissenschaften (BISp), *Guidelines for Sustainable Sports Facility Construction; Criteria for the Construction of Sustainable Sports Halls*, 2021.

- Europese Commissie, directoraat-generaal Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur, *Mapping of innovative practices in the EU to promote sport outside of traditional structures*, Publicatiebureau, 2021.
- Europese Commissie, Unie van gelijkheid: strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030, 2021.
- Europese Commissie, Nieuw Europees Bauhaus (COM(2021) 573 final).
- Europese Commissie, directoraat-generaal Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur, *Towards a shared culture of architecture; Investing in a high-quality living environment for everyone* (rapport van de groep open coördinatiemethode (OCM)) van deskundigen van de lidstaten, Publicatiebureau, 2021.
- Raad van Europa, *Recommendation CM/Rec(2021)5 of the Committee of Ministers to member States on the Revised European Sports Charter*, aangenomen door het Comité van Ministers op 13 oktober 2021 op de 1414e vergadering van de plaatsvervangende ministers.
